

ACCOUNTANTSVERSLAG 2025

Gemeente Oldambt

Aan:

de raad van gemeente Oldambt
T.a.v. raadsgriffier
Postbus 175
9670 AD WINSCHOTEN

Groningen, 18 juni 2026

Kenmerk: RB/DP/FBe/1050874/012

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeente Oldambt gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 23 september 2025, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2025.

In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2025 van gemeente Oldambt.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de organisatie en verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente Oldambt bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij vertrouwen er op u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. R.H. Bouman RA
Partner en extern accountant gemeente Oldambt

Inhoudsopgave

01

Dashboard
accountantscontrole

02

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

03

Resultaat & financiële
positie

04

Belangrijkste
bevindingen

05

Bijlagen

1. Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening, inclusief rechtmatigheidsverantwoording en SiSa-bijlage
- ▶ De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 4.250.000.
- ▶ Het jaarverslag, inclusief de opgenomen informatie in de paragraaf bedrijfsvoering, is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd
- ▶ De SiSa-bijlage is getrouw en rechtmatig
- ▶ De WNT is nageleefd.

BELANGRIJKE BEVINDINGEN

- ▶ De jaarrekeningcontrole 2025 heeft in een plezierige en constructieve samenwerking plaatsgevonden.
- ▶ De omslagrente is de interne rekenrente voor het toerekenen van financieringskosten aan de gemeentelijke activiteiten. In de eerste versie van de jaarrekening was deze systematiek niet conform BBV toegepast, wat heeft geleid tot een materiële correctie in de jaarrekening.
- ▶ De grondexploitatie Scheemderhoogte was in eerste instantie onjuist verantwoord doordat gronden onjuist waren ingebracht, wat leidde tot een te hoog resultaat van € 3,1 miljoen. Daarnaast ontbrak een goede onderbouwing van de fasering van opbrengsten bij Scheemderhoogte en Rensel.

RESULTAAT 2025

- ▶ Gemeente Oldambt heeft in 2025 een positief resultaat behaald van € 10 miljoen (4,7% van de totale lasten 2025).
- ▶ Wij concluderen net als voorgaande jaren dat het voorspellend vermogen van de begroting (na wijzigingen) voor verbetering vatbaar is.
- ▶ Op meerdere programma's is sprake is van aanzienlijke afwijkingen tussen begrote baten en lasten en de daadwerkelijke baten en lasten.

(x €1.000)	2025	BEGROTING NA WIJZIGINGEN
Saldo van baten en lasten	12.176	-2.362
Mutatie reserves	-2.194	2.362
RESULTAAT	9.982	0

RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

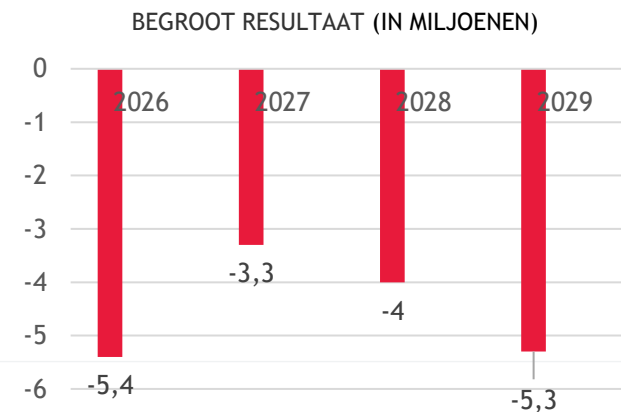
- ▶ Het college heeft in de rechtmatigheidsverantwoording een totaal van € 2.495.000 aan afwijkingen gerapporteerd.
- ▶ Van deze onrechtmatigheden ziet € 2.249.000 toe op onrechtmatigheden ten aanzien van het voorwaarden criterium (naleving EU aanbestedingsregels).
- ▶ De raad heeft de verantwoordingsgrens bepaald op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Deze grens is daarmee bepaald op € 4.250.000.
- ▶ De door de gemeente geconstateerde afwijkingen overschrijden de door de Raad gestelde verantwoordingsgrens niet.

AANDACHTSPUNTEN 2026

- ▶ De VIC werkzaamheden ten aanzien van Wmo en Jeugd worden vanaf 2026 door de gemeente zelf uitgevoerd. Wij adviseren de gemeente Oldambt om dit proces en werkprogramma goed in te richten.
- ▶ Het NBK is sinds 2025 verantwoordelijk voor de uitvoering van de belastingen. Wij constateren dat het in enkele gevallen onvoldoende duidelijk is of dit intern goed wordt beheerst. Wij adviseren de gemeente de rollen en verantwoordelijkheden te beleggen en periodieke controles uit te voeren.
- ▶ De grenswaarde voor productieverantwoordingen wordt in 2026 verhoogd, waardoor minder gecontroleerde verantwoordingen beschikbaar zijn. Dit leidt tot toenemende onzekerheden en een reële kans op overschrijding van de controle-toleranties vanaf 2026.

UW FINANCIËLE POSITIE

- ▶ De financiële positie van gemeente Oldambt is verbeterd ten opzichte van vorig jaar. In onze landelijke benchmarkrapportage krijgt de gemeente een 8,6 (2024: 8). De gemeente beschikt over een ruime financiële buffer; ondanks verwachte tekorten komende jaren.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 Onze opdracht en controle

2.2 Strekking controleverklaring

2.3 Proces jaarrekeningcontrole

2.4 Aandachtspunten 2026

2.1 Onze opdracht en controle (1)

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van gemeente Oldambt, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

De reikwijdte van onze controle nader toegelicht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 23 september 2025. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2025 van gemeente Oldambt aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 18 juni 2026, afgegeven. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle zijn afdoende behandeld en onze controle is dan ook afgerond.

Wij hebben de materialiteit voor de jaarrekening bepaald op € 4.250.000.

De rapporteringstolerantie bedraagt € 212.500

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. Dit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd.

De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 4.250.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 212.500 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Het jaarverslag en de jaarrekening van gemeente Oldambt zijn verenigbaar

De jaarstukken 2025 van gemeente Oldambt bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2025 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2025 (rechtmatigheidsverantwoording, balans met toelichtingen, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden);

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag is informatie opgenomen over ‘wat hebben we gedaan’, ‘wat hebben we bereikt’ en ‘wat heeft het gekost?’ De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

2.1 Onze opdracht en controle (2)

De materiële schattingen die onderhevig zijn aan de jaarrekening hebben we gecontroleerd en daarbij hebben we geen bijzonderheden aangetroffen

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2025. In 2025 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering.

Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening. Wij hebben voor het risico van management override extra aandacht gehad. Dit is ook op grond van de controlestandaarden te onderkennen risico dat het management buiten de getroffen interne beheersingsmaatregelen om invloed zou kunnen of willen uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten.

Wij zijn onafhankelijk van gemeente Oldambt

Op basis van Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten' (ViO), is vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.

Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie van gemeente Oldambt uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst.

Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2025.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

2.2 Strekking controleverklaring (1)

Strekking van de controleverklaring is goedkeurend

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als van de activa en passiva per 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld en de met de raad gemaakte afspraken hierover zijn nageleefd (zie ook verdere uitwerking in paragraaf 4.3). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang die door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast hebben wij onderstaande verschillen geconstateerd welke niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 350.000 te rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

ONGECORRIGEERDE CONTROLEVERSCHILLEN 2025				
#	Omschrijving	Post/toelichting	Fouten en onzekerheden (in €)	Verwijzing
1	Sociaal domein - Wmo ZIN (overige) prestatielevering niet aangetoond	Sociaal domein	1.367.000	4.1
2	Sociaal domein - Jeugd ZIN via RIGG prestatielevering niet aangetoond	Sociaal domein	715.240	4.1
3	Sociaal domein - PGB Wmo en Jeugd prestatielevering niet aangetoond	Sociaal domein	731.750	4.1
	TOTAAL		2.813.990	
Materialiteit (2% voor fouten en onzekerheden)			4.250.000	
Uitvoeringsmaterialiteit (75% van de materialiteit)			3.187.500	
Rapporteringstolerantie Raad			350.000	
Rapporteringstolerantie kwalitatief			212.500	

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening 2025.

2.2 Strekking controleverklaring (2)

Wij vinden de inschatting van het college v.w.b. het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar

In generieke zin kunnen gemeenten bij langdurige financiële tekorten een beroep doen op een extra uitkering uit het gemeentefonds. Gemeenten kunnen echter niet failliet gaan. Het gevolg hiervan is dat crediteuren en andere stakeholders nooit benadeeld kunnen worden door een faillissement.

Desalniettemin is de financiële positie vanuit het perspectief van raadsleden van belang en moet het college inzicht geven in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Met de invoering van de aangepaste Nederlandse Standaard 700 dienen accountants voor gemeenten in hun controleverklaringen bij jaarrekeningen naast fraude te rapporteren over de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze controleverklaring 2025.

De besprekingen met het management en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd

Bij de planning van de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie of een risico omtrent het niet-naleven van wet- en regelgeving. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de gemeente Oldambt.

Daarnaast nemen wij kennis van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken. Het voorkomen en mitigeren van frauderisico's is primair de verantwoordelijkheid van het college. Daarom hebben wij op diverse momenten met de gemeente Oldambt over dit onderwerp van gedachten gewisseld. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Oldambt bezig is op het gebied van fraude- en corruptiebeheersing, echter ontbreekt het nog aan een frauderisicoanalyse. Hiervoor blijven wij aandacht vragen om dit op te stellen. De aard van de activiteiten, het toezicht door provincie en raad en de effectieve beheersing door college en ambtelijk management beperken de gelegenheid tot materiële fraude. Desalniettemin blijft het van belang om aandacht te houden voor fraude- en corruptierisico's, aangezien naast eventuele directe schade ook reputatieschade kan optreden.

Hierbij hebben wij specifiek aandacht besteed aan de veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan. Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de frauderisico's verwijzen wij naar onze controleverklaring 2025. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

2.3 Proces jaarrekeningcontrole

Proces jaarrekeningcontrole

Wij hebben de communicatie en afstemming met de gemeente als constructief en prettig ervaren. Zoals hieronder maar ook in hoofdstuk 4 van dit verslag nader is toegelicht zijn er diverse omvangrijke correcties geweest in de jaarrekening. Ondanks deze correcties en gevolgen hiervan voor zowel de ambtelijke organisatie als voor ons als accountant kijken wij positief terug naar het jaarrekeningproces. Verder zijn we blij dat de controle binnen het vooraf gestelde tijdspad is afgerond. Wij bedanken de betrokken medewerkers dan ook voor de geleverde inspanningen.

In 2025 zien wij verbeteringen in het jaarrekeningproces ten opzichte van eerdere jaren, maar constateren wij dat het nog niet op alle onderdelen optimaal verloopt.

- ▶ Wij zien verbetering in de mate waarin de gemeente zelf analyses uitvoert op het gebied van rechtmatigheid. Wel blijft de spendanalyse een aandachtspunt en zien we hier voor 2026, als gevolg van het vertrek van de inkoop adviseur, ook nog de nodige uitdagingen. Graag gaan wij dan ook met Oldambt in gesprek om dit proces samen verder te verbeteren.
- ▶ Voor de begrotingsrechtmatigheid ten aanzien van mutaties in reserves hebben wij een tweetal bevindingen geconstateerd waarbij begroting wijzigingen financieel niet waren verwerkt zoals de raad had besloten. Daarnaast is niet altijd eenduidig te herleiden hoe een bepaalde raadsbesluit is verwerkt in de financiële administratie. Wij adviseren dit proces aan te scherpen en mogelijk onderdeel uit te laten maken van de VIC werkzaamheden.

- ▶ Net zoals voorgaande jaren blijven wij aandacht vragen voor de complexiteit en hoeveelheid SiSa-regelingen en de administratieve last die dit met zich meebrengt. Wij adviseren de gemeente Oldambt om de interne kwaliteitscontrole te verbeteren met als uiteindelijke doel het versterken van het zelf controlerend vermogen.
- ▶ In de jaarrekeningcontrole zijn diverse omvangrijke correcties (€ 8,4 miljoen lagere lasten en € 11,0 miljoen lagere baten) doorgevoerd naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden. Dit onder andere in de grondexploitaties (zie ook hoofdstuk 4.2), een verkeerde toepassing van de omslagrente (zie ook hoofdstuk 2.4) en een onjuiste financiële verwerking van de overige verrekeningen.

Daarmee constateren wij dat de gemeente er nog niet is en er voor komend jaar nog verbetermogelijkheden zijn. Wij denken graag mee in dit proces.

2.4 Aandachtspunten 2026 (1)

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2025 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

Activa zonder boekwaarde

Wij adviseren om in 2026 aandacht te besteden aan de volledigheid van de activastaat. Momenteel worden materiële vaste activa met een boekwaarde van € 0 verwijderd uit de activastaat, terwijl deze activa nog wel bestaan en in gebruik zijn bij de gemeente. Voor een goed en volledig overzicht is het belangrijk dat ook deze activa in de activastaat worden opgenomen. Dit is essentieel voor inzicht in de gecumuleerde afschrijvingen en om inzichtelijk te houden welke MVA daadwerkelijk in eigendom zijn van de gemeente Oldambt.

Omslagrente

De omslagrente is een interne rekenrente die gemeenten gebruiken om de financieringskosten (rente) van de diverse activiteiten (producten en programma's) van de gemeente te kunnen bepalen. Gemeenten doen dit door in de begroting en jaarrekening een interne rente toe te rekenen aan activa, voorzieningen en reserves. Dit betekent dat de gemeente niet direct de werkelijke rente van externe leningen doorbelast aan projecten of investeringen, maar een vast percentage hanteert als rekenrente binnen de administratie. Deze systematiek zorgt ervoor dat ook kosten van financiering op een consistente en transparante manier worden toegerekend aan de verschillende onderdelen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Bij het opstellen van de jaarrekening moet Oldambt toetsen of de begrote omslagrente in lijn ligt met de werkelijke omslagrente om vast te stellen dat er niet te veel of te weinig rente is toegerekend.

In de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat deze toetsing niet was gedaan en dat ten onrechte circa 2,45% rente was toegerekend terwijl de werkelijke rente negatief was. Hierdoor werden ten onrechte rentekosten aan producten toegerekend en ontstond een renteresultaat.

Het terugdraaien hiervan heeft geleid tot een aanzienlijke correctie die zijn weerslag had op praktisch de gehele jaarrekening. Vanzelfsprekend is het van belang dat de gemeente Oldambt komend jaar zowel bij begroting, 1^e BBR en jaarrekening deze doorrekening tijdig toetst.

Noordelijk belastingkantoor

Het heffen van belastingen is sinds 2025 uitbesteed aan het NBK. Zoals wij ook in onze managementletter hebben gerapporteerd, maar ook constateren vanuit onze jaarrekeningcontrole, is het ons nog onvoldoende duidelijk in hoeverre de gemeente zelf (voldoende) grip heeft op dit proces en de bijbehorende informatievoorziening. Zo zijn wij begin 2026 door de accountant van het NBK benaderd of wij diverse (historische) belastinggegevens konden verstrekken omdat de gemeente dit niet kon aanleveren. In overleg met de ambtelijke organisatie is dit verstuurd, maar vanzelfsprekend zou dit niet nodig moeten zijn.

Verder speelt het belang van een goede informatievoorziening vanuit het NBK ook mee in de totstandkoming van de OZB-NAM-voorziening.

Hierbij constateerden wij dat de WOZ-waarden van de NAM locaties relatief veel waren afgenomen t.o.v. voorgaande jaren. Uit navraag bij de gemeente bleek dat de gemeente hiervoor niet direct de onderliggende documentatie beschikbaar had en naar onze mening hiervan onvoldoende op de hoogte was.

Wij adviseren de gemeente om deze verantwoordelijkheden beter te beleggen, hierover nadere afspraken te maken met het NBK en periodieke controles uit te voeren op de ontwikkeling van de belastingopbrengsten.

2.4 Aandachtspunten 2026 (2)

Doorontwikkeling VIC

Vanaf 2026 voert de gemeente de VIC werkzaamheden t.a.v. Wmo/Jeugd zelf uit. Dit vraagt aandacht voor een zorgvuldige en consistente inrichting van het proces, waarbij de gemeente de uitgevoerde controles zelfstandig analyseert en beoordeelt in het kader van rechtmatigheid en getrouwheid.

In 2025 is hiervoor een VIC-plan opgesteld waarin deze processen zijn vastgelegd. Wij zien mogelijkheden om de VIC-werkzaamheden verder te versterken door explicieter aandacht te besteden aan de vastlegging en beoordeling van prestatielevering.

Daarnaast kan de VIC een rol vervullen als derdelijns controle op de rechtmatigheid van inkopen, door een expliciete toets op de spendanalyse die door de inkoopafdeling wordt uitgevoerd. Hoewel hierin verbeteringen zichtbaar zijn, blijft met name de volledigheid van de spendanalyse (inclusief inhuur) een aandachtspunt, mede als gevolg van het vertrek van de inkoopadviseur. Deze aanvullende controle zien wij momenteel nog niet expliciet terugkomen.

Wet DBA

Voor de invoering van de Wet DBA zijn in 2025 al goede stappen gezet. Het blijft echter van belang om deze aanpak in 2026 voort te zetten en verder te borgen, mede gezien de zogenoemde 'zachte landing' in 2026. Vanaf 1 januari 2027 vervalt deze overgangperiode en kunnen naast naheffingen ook boetes worden opgelegd.

Uitspraak Raad van State inzake begrotingssubsidies

Een begrotingssubsidie is een subsidie voor activiteiten die maar door één of heel weinig partijen uitgevoerd kunnen worden. Op basis van een uitspraak van de Raad van State kunnen begrotingssubsidies uitsluitend worden verleend indien op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria vaststaat dat slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt en het voornemen tot subsidieverlening voorafgaand en transparant is bekendgemaakt. In een dergelijk geval is een beperkte mededingingsprocedure toelaatbaar.

Dit vereist een voorafgaande en transparante bekendmaking van het voornemen tot subsidieverlening, waarbij dit voornemen ten minste acht weken voorafgaand aan het subsidiebesluit openbaar wordt gemaakt. Daarnaast dient deugdelijk te worden gemotiveerd waarom de beoogde subsidieontvanger als enige serieuze gegadigde wordt aangemerkt. Voor de rechtmatigheidsverantwoording 2025 is daarom relevant in hoeverre begrotingssubsidies die zijn verleend in boekjaar 2025 niet aan deze eisen hebben voldaan en sprake is van mogelijke financiële gevolgen. Wij hebben begrepen dat binnen de gemeente Oldambt in de basis geen begroting subsidies worden verstrekt. Desondanks adviseren wij de gemeente om in het subsidieverleningsproces te borgen dat in voorkomende gevallen de beperkte mededingingsprocedure wordt doorlopen.

Ontwikkeling grenswaarde productieverantwoordingen sociaal domein

Vanaf 2025 is de grens voor de verplichte accountantscontrole op de productieverantwoording (Wmo/Jeugdwet) verhoogd van € 125.000 naar € 200.000. Hierdoor zijn er meer zorgaanbieders zonder controleverklaring dan voorgaand jaar. Deze verhoging in 2025 is een tussenstap, de grenswaarde zal nog verder toenemen tot deze vanaf verantwoordingsjaar 2027 aansluit bij de onderste grenswaarde in het Uniform Subsidiekader van € 300.000.

Gezien deze ontwikkeling adviseren wij de gemeente aanvullende maatregelen te treffen ter beperking van de onzekerheden binnen het sociaal domein. Door de verhoging van deze grenswaarde worden minder productieverantwoordingen ontvangen en zal, zonder dat aanvullende maatregelen worden getroffen, dit leiden tot een hogere onzekerheid. Gezien de huidige omvang van de onzekerheden bestaat er een reële kans op mogelijke overschrijding van de controletoleranties in 2026.

Wij denken graag mee in een passende aanpak met als doel concrete maatregelen te formuleren om de prestatielevering van geleverde zorg op een andere wijze dan de productieverantwoordingen vast te stellen en daarmee de onzekerheden te verminderen.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Begroting versus realisatie

3.2 Ons beeld van uw financiële positie

3.3 Weerstandsvermogen en ratio's

3.1 Begroting versus realisatie

Voorspellend vermogen van de begroting van gemeente Oldambt kan worden vergroot door verbeterde monitoring en een aantal andere aandachtspunten.

Realisatie vs. gewijzigde begroting

Het resultaat 2025 van gemeente Oldambt is € 9.982.000 beter in vergelijking met de begroting na wijzigingen, waar geen resultaat was begroot. Percentueel bedraagt het resultaat 4,7% ten opzichte van de totale lasten 2025. In onderstaand overzicht is het resultaat per programma in het kort weergegeven, hieruit volgt dat er op programmaniveau sprake is van forse afwijkingen. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar de analyse van het resultaat in de jaarrekening

OVERZICHT REALISATIE PER PROGRAMMA 2025 *1000 €			
Programma	Realisatie	Begroting na wijziging	Vershil (negatief betreft voordeel)
1. Algemene dienstverlening	525	577	-52
2. Woonklimaat en leefomgeving	27.162	34.185	-7.023
3. Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	4.082	6.285	-2.203
4. Zorg en samenleving	72.237	73.900	-1.663
5. Duurzaamheid en milieubeheer	1.115	1.798	-683
6. Bestuur	2.490	2.503	-13
Overhead	28.279	29.918	-1.639
Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	-148.061	-146.805	-1.256
Saldo van baten en lasten	12.176	-2.362	-14.532
Onttrekkingen reserves	- 16.035	- 15.820	- 215
Dotatie aan reserves	13.841	18.182	4.341
RESULTAAT	9.982	0	-9.982

Wij vinden het naast de analyse op de ontwikkeling van het resultaat ook goed om de ontwikkeling van het saldo van baten en lasten te analyseren, dus exclusief de reservemutaties. Het saldo van baten en lasten bepaalt immers de 'winst' (of 'verlies') van het betreffende jaar. Het eigen vermogen stijgt (of daalt) met de omvang van het saldo van baten en lasten.

Het resultaat van € 12,2 miljoen over 2025 is € 14,5 miljoen hoger dan het verwachte resultaat vanuit de begroting na wijzigingen van € 2,4 miljoen.

Voorspellend vermogen van de begroting van gemeente Oldambt kan worden vergroot door verbeterde monitoring en een aantal andere aandachtspunten

Wij zien dat de afwijkingen tussen primitieve begroting, geactualiseerde begroting en de jaarrekening 2025 relatief omvangrijk en talrijk zijn, het aantal begrotingswijzigingen in het jaar omvangrijk is en dat het voorspellend vermogen van de (primitieve) begroting van gemeente Oldambt daarmee relatief beperkt is, hoewel een deel van de verschillen niet te voorkomen is.

In dit kader adviseren wij het volgende:

- ▶ Financiën kan een tussentijdse monitoring uitvoeren op de voortgang van budgetten (realisatie versus begroting) en kan de uitkomsten hiervan vastleggen.
- ▶ Ook kan Financiën analyses opstellen waaruit blijkt welke baten en lasten lastig te voorspellen zijn en leerpunten formuleren hoe dit verbeterd kan worden (backtesting).
- ▶ In de begroting worden SPUKS veelal als volledig voorschot opgenomen waarbij bij het opstellen van de jaarrekening de werkelijke besteding wordt verantwoord. Als gevolg van deze verwerkingswijze is er sprake van grote onderschrijdingen op programma's, zoals op programma Woonklimaat en leefomgeving. Wij adviseren de gemeente om op basis van projectbegrotingen een realistische last te begroten om het voorspellend vermogen te vergroten.

3.2 Ons beeld van uw financiële positie

Inleiding

Schijn bedriegt: positieve cijfers verhullen structurele uitdagingen. Dat is de titel van ons benchmarkonderzoek gemeenten dat wij in januari 2026 hebben uitgebracht over de financiële positie van gemeenten. Wij concluderen hierin dat de meeste gemeenten over 2024 een positief resultaat hadden (per saldo € 2,0 miljard) terwijl voor de komende vijf jaren grote tekorten worden verwacht (over vijf jaar totaal voor alle gemeenten € 2,0 miljard). Dit is voornamelijk het gevolg van de gewijzigde financieringssystematiek vanuit het Rijk, wat leidt tot een zogenoemd 'Ravijn'.

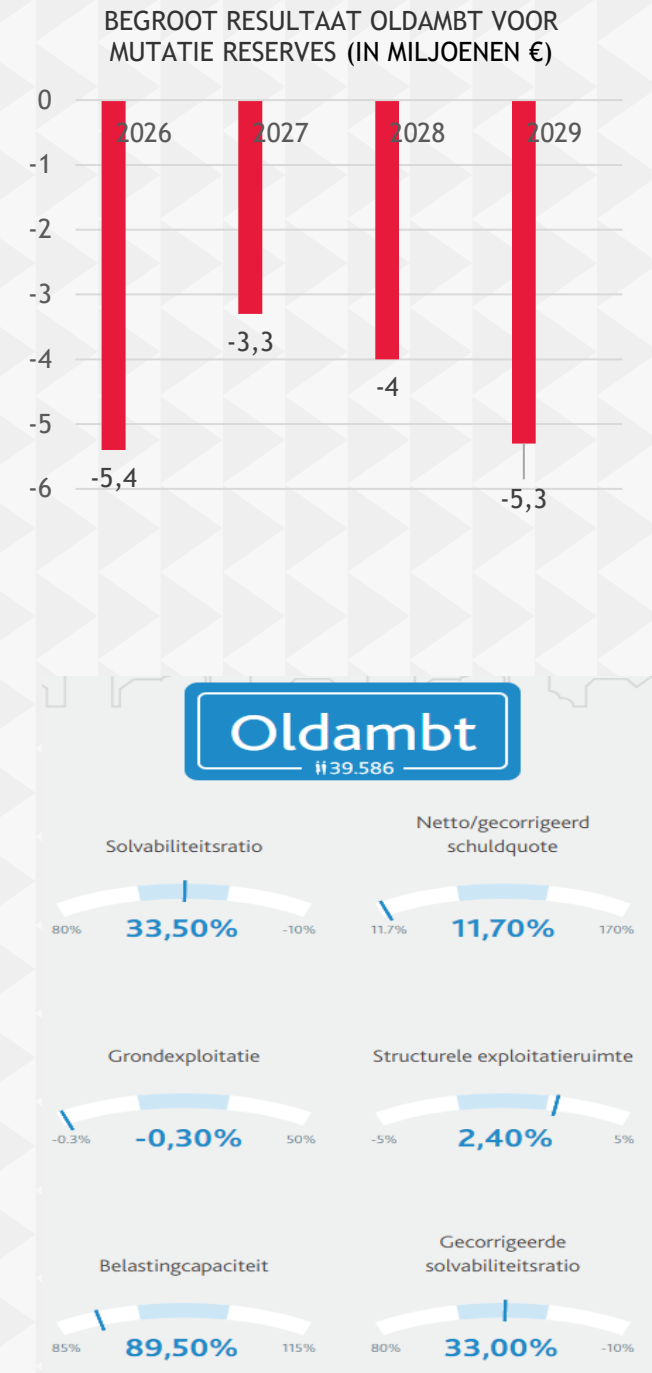
Ook bij gemeente Oldambt zien wij dit ook terug. Volgens de 1^e BBR 2026 wordt tot en met 2029 cumulatief een negatief resultaat (vóór mutaties reserves) behaald van € 18 miljoen. In de grafiek hiernaast zijn de resultaten per jaar inzichtelijk gemaakt.

Advies

Dit betekent dat per saldo het eigen vermogen naar verwachting afneemt met 18 miljoen de komende jaren. Gemeente Oldambt lijkt nog voldoende buffer te hebben met een huidige omvang van de algemene reserve van € 32,6 miljoen om de verwachte tekorten op te vangen, maar moet voor de langere termijn wel keuzes maken. Wat wij verder zien in ons benchmarkonderzoek is dat de gemeenten verschillend anticiperen op dit ravijn. Sommige gemeenten hebben al ombuigingen verwerkt in de begroting, anderen bedenken taakstellingen zonder dat dit volledig geconcretiseerd wordt en er zijn ook gemeenten die afwachten.

Uw score in onze landelijke benchmarkrapportage 79 (vorig jaar: 88)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld. In dit GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als basis gebruikt voor het bepalen van uw score en dus financiële positie. Indien uw gemeente voor de komende jaren (2025 tot en met 2029) per saldo een negatief resultaat begroot (en inteert op het eigen vermogen), beïnvloedt dit de score. Een uitwerking van deze systematiek beschrijven wij in onze [benchmarkrapportage](#).

3.3 Weerstandsvermogen en ratio's

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden geschetst van de financiële positie van gemeente Oldambt. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie. Hieronder vindt u een andere toelichting op de ratio's van uw gemeente.

Weerstandsvermogen van gemeente Oldambt is ruim voldoende

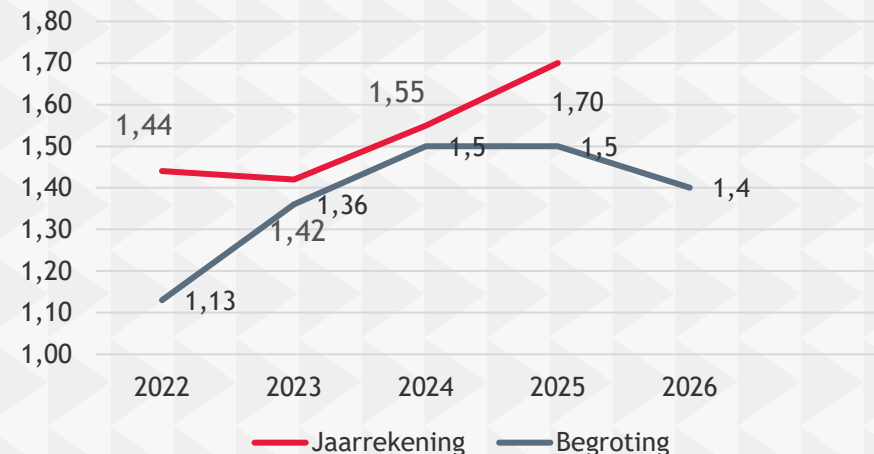
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 33,1 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2025 is een bedrag van € 32,6 miljoen meegeteld als algemene reserve. In geval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven.

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. Hierbij merken wij op dat desbetreffende risico's niet herijkt zijn ten tijde van de jaarrekening 2025 en zijn gebaseerd op de onderkende risico's bij opstellen begroting 2026. Het totaal aan risico's waaraan gemeente Oldambt is blootgesteld is bepaald op €19,5 miljoen. Het weerstandsvermogen van gemeente Oldambt is volgens het GTK 2020 ruim voldoende te noemen.

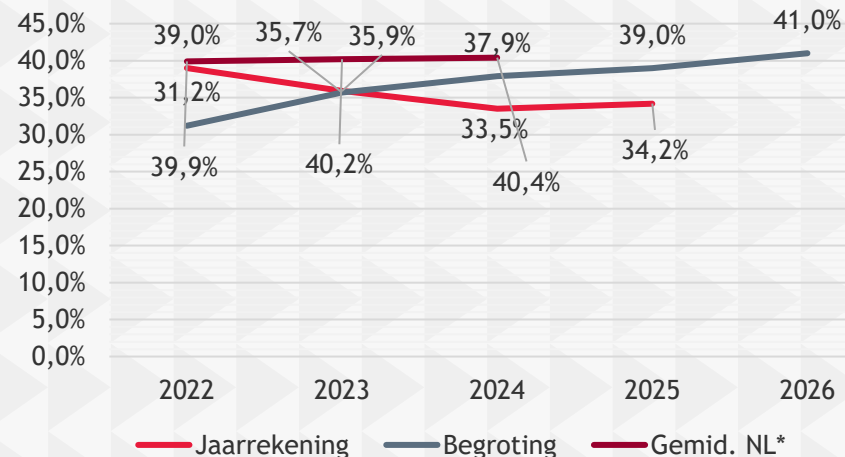
Solvabiliteit

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2025 34%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter gemeente Oldambt in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020). Echter blijft als gevolg van de vele SPUK gelden die gemeente Oldambt ontvangt onder het gemiddelde in Nederland.

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

SOLVABILITEITSRATIO

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde voor gemeenten op basis van: BDO Benchmark rapport januari 2026

3.3 Weerstandvermogen en ratio's

Netto schuldquote

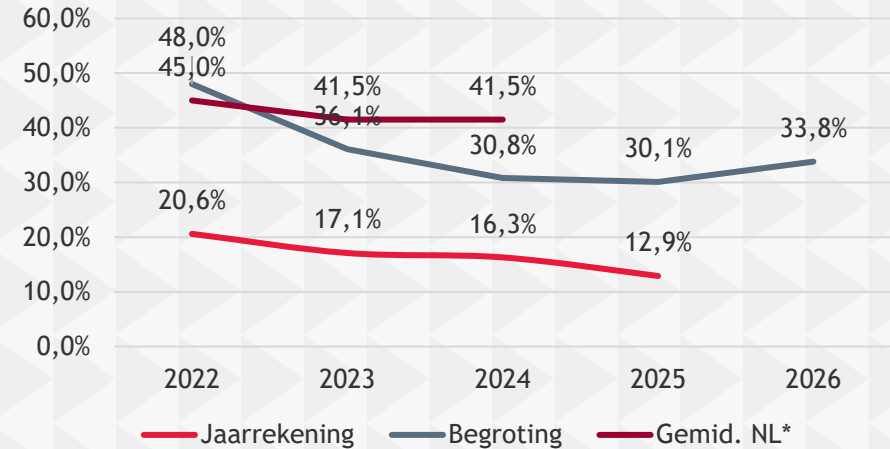
De netto schuldquote bedraagt 12,9%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

De netto schuldquote laat een dalende ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020).

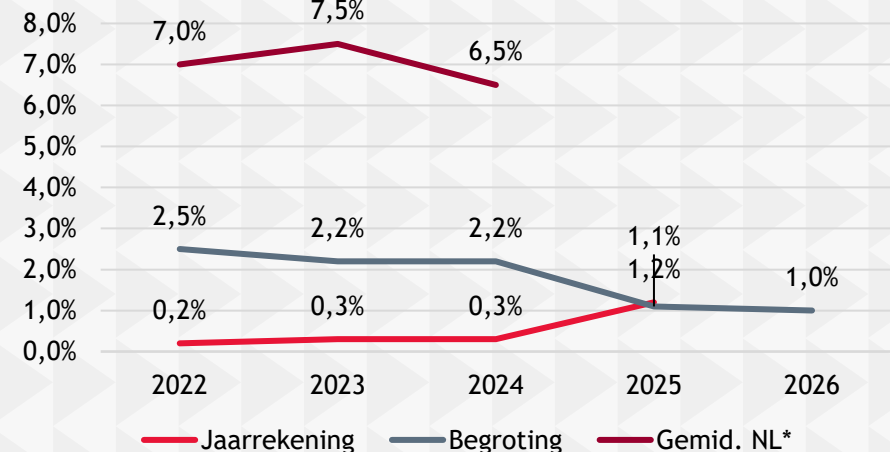
Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van gemeente Oldambt is laag doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten laag is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020.

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Programma ‘Zorg en samenleving’

4.2 Grondexploitaties

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

4.4 Data-analyse

4.5 BBV, WNT en SiSa

4.6 Belangrijke schattingsposten

4.1 Programma ‘Zorg en samenleving’

1/2

De lasten van gemeente Oldambt in het programma ‘Zorg en samenleving’ bedragen over 2025 circa € 109,4 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

Programma Zorg en samenleving			
#	Onderdeel	2025	2024
1	Samenkracht en burgerparticipatie	8,4 miljoen	8,9 miljoen
2	WSW en beschut werk	17,4 miljoen	16,4 miljoen
3	Inkomensregelingen	28,6 miljoen	28,9 miljoen
4	Volksgezondheid	1,8 miljoen	1,7 miljoen
5	Arbeidsparticipatie	6,8 miljoen	6,1 miljoen
6	Wmo	22,0 miljoen	20,2 miljoen
7	Jeugdzorg	24,4 miljoen	23,4 miljoen
	TOTAAL	109,4 miljoen	105,6 miljoen

Jeugdzorg ZIN

Ten aanzien van de jeugdhulp heeft de gemeente Oldambt via de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG) de zorg ingekocht en instellingen gecontracteerd. De RIGG sluit contracten af met de zorginstellingen en verzorgt de administratie, inclusief het opstellen van betaalvoorstellen. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de toekenning van de zorg.

Met betrekking tot de lasten inzake jeugdhulp vraagt de gemeente Oldambt bij de RIGG om een verklaring. Hieruit blijkt een onzekerheid voor de gemeente Oldambt van € 715.240 (2024: € 355.000). Daarnaast is nog sprake van jeugdzorg buiten RIGG om, hieruit resteert een onzekerheid van beneden onze controletoleranties

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2025 circa € 16,1 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Oldambt. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Oldambt per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Hiervan is van een aantal zorginstellingen (€ 706.000) geen controleverklaring ontvangen. Daarnaast zijn er voor € 2,3 miljoen aan WMO voorzieningen (voornamelijk rolstoel- en woonvoorzieningen) verstrekt. Dit leidt ertoe dat er beperkte informatie beschikbaar is waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering, omtrent de getrouwheid van deze lasten.

Uitgaande van de interne beheersing op het proces beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 1.367.000.

4.1 Programma ‘Zorg en samenleving’

2/2

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2025 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een oordeel met beperking t.a.v. de jeugdzorg. Ten aanzien van zowel de rechtmatigheidsfouten als de financiële getrouwheidsfouten zijn de bevindingen onder onze rapporteringstoleranties.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van RIGG (Jeugdzorg), waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Oldambt hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 731.750.

Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het oordeel over de jaarrekening 2025 van de gemeente Oldambt.

4.2 Grondexploitaties

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

Een belangrijke schattingspost in de jaarrekening betreft de voorraden (grondexploitaties). Hoewel deze post qua omvang voor ons in de controle niet materieel is, hebben wij hier in de jaarrekeningcontrole 2025 aandacht voor gehad. Dit mede naar aanleiding van de in 2025 in exploitatie genomen grondexploitatie Scheemderhoogte en Rensel.

In onze managementletter hebben wij diverse aandachtspunten meegegeven, waarbij de strekking van deze aandachtspunten was om de interne kennis ten aanzien van de grondexploitaties te borgen en schattingen beter te onderbouwen. Helaas hebben we geconstateerd dat dit voor de jaarrekeningcontrole nog niet is gelukt en wat heeft geleid tot enkele correcties.

Onze bevindingen

Voor grondexploitatie Scheemderhoogte hebben wij geconstateerd dat in de eerste versie van de jaarrekening de ingebrachte gronden vanuit de materiële vaste activa (warme gronden) te hoog zijn ingebracht. Dit had ertoe geleid dat in 2025 voor circa € 3,1 miljoen resultaat was genomen op deze gronden. Op basis van het BBV dienen deze gronden tegen de waarde zoals opgenomen onder de warme gronden te worden ingebracht, waarbij de winsten die hieruit voortkomen naar gelang de voortgang van de kosten en opbrengsten in de grondexploitatie jaarlijks genomen mogen worden (percentage of completion methode).

Daarnaast constateren wij in de exploitatie van Scheemderhoogte en Rensel dat de fasering van de opbrengsten niet was onderbouwd, waardoor elke kavelverkoop was verspreidt over meerdere jaren wat resulteert in een andere eindwaarde van de grondexploitatie. Dit is in de tweede versie van de jaarrekening aangepast. Daarnaast geven wij de gemeente graag mee om in 2026 de fasering en looptijd van de exploitatie in zijn geheel te herzien. De concrete interesses in de kavels zijn vooralsnog beperkt wat ertoe kan leiden dat in 2031 nog niet alle kavels zijn verkocht.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (1)

Status wijziging wet- en regelgeving

In september 2025 is de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV geactualiseerd. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De verantwoordingsgrens dient vanaf 2025 binnen een bandbreedte van 0% tot 2% van de totale lasten van de gemeente te worden vastgesteld. Dit was tot en met 2024 binnen een bandbreedte van 0% tot 3%.
- Het percentage voor de verantwoordingsgrens geldt vanaf 2025 voor de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden samen. Tot en met 2024 gold het percentage van de verantwoordingsgrens afzonderlijk voor rechtmatigheidsfouten en voor onduidelijkheden.
- Vanaf 2025 geldt dat de omvangbasis voor het percentage van de verantwoordingsgrens de lasten van de gemeente exclusief toevoegingen aan de reserves is. Tot en met 2024 was dit inclusief toevoegingen aan de reserves.

Strekking van de rechtmatigheidsverantwoording van gemeente Oldambt

De raad van gemeente Oldambt heeft de verantwoordingsgrens bepaald op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en de verantwoordingsgrens is daarmee bepaald op € 4.250.000. Blijkens de rechtmatigheidsverantwoording stelt het college van gemeente Oldambt vast dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2.457.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens van € 4.250.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college van gemeente Oldambt een bedrag van € 161.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De door het college gerapporteerde afwijkingen en onduidelijkheden kunnen als volgt worden samengevat:

BEVINDINGEN IN HET KADER VAN RECHTMATIGHEID

Onrechtmatigheden	Acceptabel (in €)	Niet-acceptabel (in €)	Totaal afwijkingen en onduidelijkheden (in €)
Voorwaardencriterium	0	2.372.000	2.372.000
Begrotingscriterium	161.000	85.000	246.000
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	0	0	0
TOTAAL	161.000	2.457.000	€ 2.618.000
Verantwoordingsgrens (2%)	€ 4.250.000		
Rapportagegrens	€ 350.000		

Hierbij constateren wij dat door de gemeente Oldambt diverse kleine onrechtmatigheden kleiner dan de rapportagegrens van € 350.000 zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente Oldambt geeft aan dit voor het inzicht te doen, waarbij desbetreffende onrechtmatigheden niet nader worden verklaard en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij adviseren deze verwerkingswijze ter herzien of dit ook de behoefte is van de Raad.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (2)

Rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

Het is onze rol om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2025 van gemeente Oldambt te controleren. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening een getrouw beeld geeft. Onze controle richt zich op het bepalen of de opsomming van de onrechtmatigheden door het college toereikend is onderbouwd.

De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening richt zich op een drietal criteria die wij hieronder nader hebben toegelicht. Voor de SiSa-bijlage heeft het college negen rechtmatigheidscriteria in acht genomen. Hierbij stellen wij vast of de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld in overeenstemming met de afspraken die gemaakt zijn tussen de gemeenteraad en het college.

Deze afspraken zijn vastgelegd in het normenkader van gemeente Oldambt, dat d.d. 15 oktober 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld, en de financiële verordening.

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de organisatie toereikende werkzaamheden heeft uitgevoerd om de opsomming van de onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen.

De paragraaf bedrijfsvoering is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van het jaarverslag. Wij hebben deze paragraaf gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze paragraaf materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de paragraaf bedrijfsvoering verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.

De gemeente Oldambt heeft voor elk van de relevante processen acties geformuleerd om rechtmatigheidsfouten in de toekomst te voorkomen. Op basis van ons inzicht in het proces en interne beheersingsmaatregelen zijn de vervolgacties passend om dergelijke rechtmatigheidsfouten in de toekomst te voorkomen.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (3)

Voorwaardencriterium

Het college toetst bij de uitvoering van haar controlewerkzaamheden of bij de uitvoering van financiële beheershandelingen binnen de geldende wet- en regelgeving is gehandeld. De relevante wet- en regelgeving is tussen het college en de raad afgestemd door middel van het normenkader.

Het voorwaardencriterium is met name relevant bij de processen: subsidieverstrekkings, aanbestedingen en het sociaal domein. Indien is vast komen te staan dat de gemeente niet aan het voorwaardencriterium heeft voldaan is sprake van een onrechtmatigheid.

Europese aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2025 heeft het college de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spendanalyse. In onze managementletter hebben wij gerapporteerd over de interne beheersing ten aanzien van de EU-aanbestedingsregel. In het proces wordt de naleving van de inkoop- en aanbestedingsregels niet afgedwongen, hierdoor kan niet worden gesteund op interne beheersmaatregelen.

Over 2025 blijkt uit de spendanalyse een totaal aan onrechtmatigheden van € 2.353.000 (2024: € 5.216.000). Deze afname zit vooral in een daling van het aantal onrechtmatige inhuur en onrechtmatige inkoopcontracten die in 2025 wel zijn aanbesteed.

Deze afwijking is als volgt opgebouwd:

(x €1.000)	BEDRAG
Onrechtmatigheden onrechtmatige inhuur	1.938.000
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	415.000
TOTAAL	2.353.000

In onze managementletter hebben wij aanbevelingen beschreven om aanbestedingsonrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Wij zien dat gemeente Oldambt (stap voor stap) actief bezig is om aanbestedingsonrechtmatigheden te voorkomen maar als gevolg van het vertrek van hoofd inkoop begin 2026 wel voor een extra uitdaging staat.

Voor de komende jaren gaat de gemeente aan de slag met de verdere borging rondom het aanbestedingsproces, zodat vooraf structureel wordt getoetst of de juiste aanbestedingsvorm wordt toegepast en tijdig een bevoegde functionaris instemt. Daarbij is het doel om de betrokkenheid van het team Inkoop te vergroten, zodat de beschikbare specialistische kennis van aanbestedingswet- en regelgeving beter en consistentier wordt benut. Met het vertrek van hoofd inkoop behoeft dit komend jaar extra aandacht.

Opvolging hiervan is binnen Oldambt nog onderhanden, in de managementletter 2026 zullen wij rapporteren over de status hiervan.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (4)

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich op het budgetrecht van de raad. Overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) zijn op basis van de Gemeentewet onrechtmatig. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze zijn echter wel onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. Het college en de raad hebben door middel van de financiële verordening afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd moeten worden.

Wij constateren dat begrotingswijzigingen niet altijd tijdig worden verwerkt in de BBR of afzonderlijk via raadsbesluiten aan de raad worden voorgelegd, maar pas zichtbaar worden bij de vaststelling van de jaarrekening. Dit beperkt het tijdige inzicht van de raad in de financiële bijstellingen gedurende het jaar. Wij adviseren om in 2026 extra aandacht te besteden aan het structureel en tijdig vastleggen en communiceren van begrotingswijzigingen, zodat de raad beter tussentijds kan sturen.

Het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden alsook overschrijdingen van investeringskredieten van gemeente Oldambt heeft de rapportagegrens niet overschreden, maar is door het college ter volledigheid wel opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Als laatste dient het college een uitspraak te doen over de naleving van bepalingen die in wet- en regelgeving zijn opgenomen met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Hiervoor stelt het college vast welke verplichte handhaving noodzakelijk is en welke maatregelen binnen de gemeente genomen zijn om dit te kunnen uitvoeren. Tevens stelt het college vast of de getroffen maatregelen werken. Voor gemeente Oldambt geldt dat er geen sprake is van een formeel vastgesteld M&O-beleid. Dit is toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Alleen daadwerkelijke afwijkingen als gevolg van misbruik worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Dit is niet het geval geweest in 2025.

4.5 BBV, WNT en SiSa

Gemeente Oldambt leeft de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) na.

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Oldambt de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd. Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn en voldoen aan de eisen in de BBV voor de vorm en inhoud van het jaarverslag.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechte(n)s in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt.

De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2025 niet meer bedragen dan € 246.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 van gemeente Oldambt niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2025 van gemeente Oldambt voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2025 genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2025. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden (zie ook bijlage 5.1.):

In bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025 wordt ingegaan op de Wet Inburgering 2021. Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in de SiSa-bijlage 2025. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2025 en opvolging IB signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren.

4.6 Belangrijke schattingsposten

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening, is dat het college schattingen moet maken. Bepaalde schattingen kennen een (additionele) schattingsonzekerheid en zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en doordat zij een hoge mate van schattingsonzekerheid vertonen. Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de oordeelsvormingen en besluiten van het college bij het maken van de schattingen beoordeeld op indicaties voor mogelijke tendentie bij het college.

De belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening van gemeente Oldambt zijn:

- ▶ De grondexploitaties (zie § 4.2)
- ▶ De voorziening pensioenen van politieke ambtsdragers (APPA)
- ▶ De voorziening OZB-NAM

Voorziening voor pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers (APPA)

Met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel is besloten dat de APPA-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in ABP per 1 januari 2028 worden overgedragen. Dat betekent dat per die datum de APPA-voorzieningen toereikend moeten zijn.

De Commissie BBV heeft de stellige uitspraak gedaan dat decentrale overheden, bij de verantwoording over 2025, de hoogte van de voorzieningen (en eventuele kapitaalverzekeringen) per 31 december moeten aansluiten op het benodigde vermogen en rekening moeten houden met de gewijzigde verplichtingen over 2025. Door gemeente Oldambt was in eerste instantie hieraan niet voldaan.

De voorziening op basis van de gegevens per 31 december 2025 is € 6,8 miljoen en is daarmee in lijn met de uitkomsten van het onderzoek en de stellige uitspraak van de commissie BBV.

Voorziening OZB-NAM

De voorziening OZB-NAM is gebaseerd op schattingen rondom de waardering van objecten en de hierop gebaseerde belastingheffing. De uitvoering van de belastingheffing is sinds 2025 uitbesteed aan het NBK. Bij de controle van de totstandkoming van de voorziening constateerden wij dat de gemeente onvoldoende op de hoogte was en niet beschikte over de onderbouwing van de opgelegde aanslagen en de hieruit volgende mutatie in de voorziening. Daarbij blijft onzekerheid bestaan over de mate van beheersing en inzicht van hetgeen NBK doet, zoals ook in onze managementletter is opgenomen.

5. Bijlagen

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. Gemeente Oldambt heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen:

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2025 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

STREKKING CONTROLEVERKLARING 2025				
Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (SiSa-bijlage)		Goedkeurend		
NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	Fout / onzekerheid		
BZK C127	Activiteiten in het kader van de uitvoering van projecten en werkzaamheden ten behoeve van Nationaal Programma Groningen (onderdeel j)	Fout / onzekerheid		
BZK C129	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen 2024–2030 (onderdelen a t/m c en e t/m i)	Fout / onzekerheid		
BZK C201	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel A Nationaal Programma Groningen	Fout / onzekerheid		
BZK C202	Specifieke uitkering: Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel B Verbetering van de sociale cohesie	Fout / onzekerheid		
BZK C203	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel C Aardbevingsgerelateerde inzet, 4e tranche	Fout / onzekerheid		
BZK C204	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel D activiteiten BLOK D	Fout / onzekerheid		
BZK C205	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel E Sociaal-emotionele ondersteuning, 2e tranche	Fout / onzekerheid		
BZK C46	SPUK vierde tranche Nationaal Programma Groningen	Fout / onzekerheid		

Link naar tabel van fouten en onzekerheden SiSa 2025: [Definitief Tabel van fouten en onzekerheden SiSa 2025](#) | [Circulaire](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Fout / onzekerheid		
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid 2025	Fout / onzekerheid		
OCW D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	Fout / onzekerheid		
OCW D14	Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout / onzekerheid		
OCW D23	Eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen 2023-2024	Fout / onzekerheid		
IenW E6B	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout / onzekerheid		
IenW E104	Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Fout / onzekerheid		
IenW E120	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Fout / onzekerheid		
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	Fout / onzekerheid		
IenW E81	Tijdelijke regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2023	Fout / onzekerheid		
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout / onzekerheid		
EZ F20	Impulsaanpak Winkelgebieden tranche 1	Fout / onzekerheid		
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Fout / onzekerheid		
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Fout / onzekerheid		
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Fout / onzekerheid		
SZW G10	Wet inburgering 2021 _ gemeentedeel 2025	Fout / onzekerheid		
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Fout / onzekerheid		
SZW G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2025	Fout / onzekerheid		
GRO GRO2C	Verkeer en vervoer Groningen	Fout / onzekerheid		
GRO GRO8C	Leefbaarheid Groningen	Fout / onzekerheid		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
GRO GRO7C	Nationaal Programma Groningen	Fout / onzekerheid		
VWS H4	Specifieke uitkering stimulering sport 2024-2026	Fout / onzekerheid		
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout / onzekerheid		
VRO J4	Regio Deals vijfde tranche	Fout / onzekerheid		
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 6	Fout / onzekerheid		
VRO J105	SPUK Startbouwimpuls	Fout / onzekerheid		
VRO J109	SPUK Volkshuisvestingsfonds 2024	Fout / onzekerheid		
VRO J17	Realisatiestimulans 2025	Fout / onzekerheid		
VRO J55	Aanpak energie armoede	Fout / onzekerheid		
VRO J7	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen van de gem in prov groningen en de gemeente Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo	Fout / onzekerheid		
VRO J75	Regiodeals 3e tranche	Fout / onzekerheid		
VRO J94	Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	Fout / onzekerheid		
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	Fout / onzekerheid		
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout / onzekerheid		
AenM M30	Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	Fout / onzekerheid		

M16:

Wij verwijzen naar de toelichting op de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2025 van de gemeente Oldambt. De gemeente Oldambt heeft voor indicator 03 van regeling M16 'Bekostigingsregeling opvang Ontheemden Oekraïne' beroep gedaan op de uitzonderingsbepaling, zoals vermeld in de Definitieve Invulwijzer SiSa 2025 - versie 7 januari 2026. Derhalve is voor deze indicator geen bedrag ingevuld in de SiSa-bijlage.

Een andere kijk
op waarde

